

Omvärldsrapport 2022-01-21

Syftet med omvärldsrapporten är att i första hand ge KI:s ledning ett underlag kring aktuella händelser och tendenser i KI:s omvärld som på olika sätt kan vara intressanta för universitetets verksamhet och uppdrag. Omvärldsrapporten är ett komplement till annan nyhetsbevakning och information om specifika ämnesområden. Det kommer alltid att finnas områden eller händelser som inte fångas upp. Rapporten skickas vanligtvis ut var tredje vecka.

Utbildning och forskning

Utbildning

Fribeloppet för studerande slopas till och med den 30 juni 2022

Det finns ett fortsatt behov av att studerande ska kunna arbeta, och särskilt gå in och avlasta i vården och andra samhällsbärande verksamheter med anledning av covid-19-pandemin. Därför vill regeringen återigen förlänga det tillfälligt slopade fribeloppet, till och med den 30 juni 2022.

[Källa: Utbildningsdepartementet pressmeddelande 2022-01-11](#)

Drygt 183 000 antagna till vårens högskoleutbildningar

Totalt 183 215 sökande har antagits till högskoleutbildningar våren 2022, en minskning med 4 093 personer eller drygt två procent jämfört med våren 2021. Samtidigt minskar antalet behöriga sökande med 15 762 personer, knappt sex procent jämfört med i fjol. [Källa: UHR nyhet 2021-12-22](#)

Inflödet till högskolan under coronapandemin

Under coronapandemin har intresset för högskolestudier ökat och antalet sökanden som inte tidigare har läst inom högskolan är nu högre än någonsin tidigare. Sökantalet har ökat mest bland 19-åringar och de över 30. Lärosätena har också antagit fler utan tidigare högskoleerfarenhet och antalet nybörjare har ökat, även om dessa ökningarna inte fullt ut motsvarar det ökade intresset.

[Källa: UKÄ rapport 2021-12-22](#)

Pandemin fortsätter att präglade högskolans nya ord

Är det någon skillnad mellan hybridundervisning och blandade lärmiljöer? Ja, slår Universitets- och högskolerådet, UHR, fast i den senaste upplagan av sin svensk-engelska ordbok. Många nya ord är krångligt långa – det längsta hela 26 bokstäver långt. [Källa: Universitetsläraren nyhet 2022-01-14](#)

Lärosätena måste införa kanaler för visselblåsare

Den nya visselblåsarlagen trädde i kraft 17 december. Vad blir egentligen skillnaden? [Källa: Universitetsläraren nyhet 2021-12-21](#)

Studenter anmäler KI till UKÄ

Har Karolinska Institutet lovat studenter som missat tentatillfällen på grund av covid-19 extra chanser eller inte? Åsikterna går isär om det. Nu har läkarstudenter, som spärrats av från fortsatta studier, anmält KI till Universitetskanslersämbetet. [Källa: Läkartidningen nyhet 2021-12-17](#)

Utländska masterstudenter och doktorander lämnar Sverige

Rapport från Svenskt Näringsliv som beskriver hur frekvent det är att utländska masterstudenter och doktorander stannar i Sverige. Rapporten omfattar även de hinder och problem som gör att studenterna och doktoranderna lämnar landet. Villkoren analyseras även för de som önskar stanna i Sverige. Avslutningsvis presenteras ett antal reformförslag. [Källa: Svenskt Näringsliv rapport 2021-12-13](#)

Digital reseguide in i vården kan underlätta läkarstudenters VFU

Virtuella patienter och digitala reseguider till sjukhusmiljön kan göra att läkarstudenter får ut mer av sin verksamhetsförlagda utbildning. Nu startar ett projekt i Örebro för att undersöka vilka behov studenterna har inför sin kliniska praktik. [Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-13](#)

Första läkarna klara i Kalmar och Jönköping – flera väljer att stanna

För ett par år sedan började de första läkarstudenterna vid Linköpings universitet på de nya studieorterna Norrköping, Kalmar och Jönköping. Nu är de klara. Och flera väljer att stanna på sina nya orter. [Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-14](#)

Nyheter inom forskningsområdet

Lär dig mer om öppen tillgång till forskningsdata

Handbok framtagen av VR som syftar till att skapa en ökad förståelse för vad öppen tillgång till forskningsdata innebär. Den tar även upp relaterade frågor, såsom FAIR-datahantering och datahanteringsplaner och kan användas av alla som är involverade i frågor kring öppen tillgång till forskningsdata eller är intresserade av att lära sig mer. * *Reds anm, VR arrangerar en [hearing](#) om öppen tillgång till forskningsdata den 27 januari.*

[Källa: VR rapport 2022-01-12](#)

Nästan åtta miljarder till forskning under 2021

Den forskning Vetenskapsrådet finansierar har en oerhörd bredd. För att ge en fingervisning om bredden har VR lyft fram några exempel av de nästan 1000 forskningsbidrag som VR beviljat i år. Under 2021 har VR också utökat vårt stöd till forskningsinfrastruktur. [Källa: VR nyhet 2021-12-21](#)

14 forskare i Sverige får ERC Starting Grant

Nu är det klart vilka som får Europeiska forskningsrådets (European Research Council) Starting Grant i 2021 års utlysning. 397 forskare i Europa får 1,5 miljoner euro vardera för att utveckla sin forskning och bygga upp sina forskargrupper. 14 av forskarna är verksamma vid ett svenskt lärosäte och en av forskarna vid KI. [Källa: VR nyhet 2022-01-10](#)

ERC grant winners based in Switzerland and UK seeking host institution in another country

As the European Research Council hands out funding to early-career researchers in first Horizon Europe funding round grantees in Switzerland must take the money elsewhere, while UK-based winners warned they may have to do likewise if association talks fail.

[Källa: Science Business nyhet 2022-01-11](#)

[Referenslänk: VR nyhet 2022-01-20](#)

Remiss av SOU 2021:65 Stärkt fokus på framtidens forskningsinfrastruktur

Här kan du ta del av till vilka instanser som regeringen har remitterat SOU 2021:65 Stärkt fokus på framtidens forskningsinfrastruktur och instansernas olika remissvar.

[Källa: Utbildningsdepartementet nyhet 2021-10-04 \(uppdaterad 2022-01-13\)](#)

Regeringen fortsätter att stötta kliniska läkemedelsprövningar i Sverige

Regeringen har beslutat att staten fortsatt ska stötta förutsättningarna för att fler kliniska läkemedelsprövningar ska genomföras i Sverige. Därigenom gynnas den kliniska forskningen i landet.

[Källa: Socialdepartementet pressmeddelande 2021-12-16](#)

ESS försenas igen – ny prognos 2027

Forskningsanläggningen ESS i Lund har återigen drabbats av förseningar vilket kostar miljardbelopp. Dessutom är finansieringen av de sista miljarderna inte helt klar. ”Mitt enda fokus just nu är att anläggningen ska stå färdig enligt det senaste målet som är 2027”, säger ESS nya generaldirektör Helmut Schober.

[Källa: Dagens industri nyhet 2021-01-05](#)

Distansarbete skapar nya frågor för forskningen

Covid-19 har inte bara förändrat hur och var vi arbetar, utan också villkoren för forskning om arbetsliv och hälsa. När miljoner människor över hela världen har jobbat på distans efterfrågas nya vetenskapliga studier – och vissa gamla ”sanningar” visar sig inte längre vara relevanta, säger Lena Lid Falkman som är forskare i ledarskap, organisation och kommunikation på Handelshögskolan i Stockholm samt har ett lektorat i arbetslivsvetenskap vid Karlstad universitet.

[Källa: Curie nyhet 2021-12-15](#)

Omfattande nationella insatser mot antibiotikaresistens

Antibiotikaresistens är ett växande hot mot både människors och djurs hälsa, och uppgår enligt beräkningar i en nyligen publicerad studie i The Lancet till minst en miljon dödsfall i världen årligen. En rad viktiga insatser kommer att göras under de närmaste åren, bland annat under ledning av Läkemedelsverket.

[Källa: Läkemedelsverket 22-01-21](#)

Offentlig styrning och uppföljning

Rapporter, utvärderings- och andra utredningsuppdrag

Uppdrag att vidareutveckla en modell för kvalitetsbaserad fördelning av forskningsanslag

Regeringen ger Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att tillsammans vidareutveckla den modell för kvalitetsbaserad resursfördelning av universitetens och högskolornas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som myndigheterna redovisat i juni 2021.

[Källa: Regeringsuppdrag till Utbildningsdepartementet U2022/00168 2022-01-14](#)

UHR ska samordna lärosätenas högskolepedagogiska arbete

Regeringen ger nu Universitets- och högskolerådet (UHR) i uppdrag att under 2022 samla det högskolepedagogiska arbetet i ett högskolepedagogiskt lyft som ska främja ett gemensamt utvecklingsarbete mellan universitet och högskolor.

[Källa: UHR nyhet 2021-12-16](#)

[Referenslänk: Universitetsläraren 2021-12-17](#)

CSN ska följa upp pandemiåtgärder och motverka fusk

I regleringsbrevet för budgetåret 2022 får Centrala studiestödsnämnden (CSN) bland annat i uppdrag att följa upp regeringens åtgärder inom studiestödet med anledning av covid-19-pandemin. Myndigheten ska också ta fram en handlingsplan för att motverka fusk och felaktiga utbetalningar av omställningsstudiestödet. [Källa: Utbildningsdepartementet nyhet 2021-12-22](#)

Eurostudent 8 jämför studenters ekonomi och sociala villkor

Eurostudent är en återkommande enkätundersökning som jämför ekonomiska och sociala villkor för studenter i Europa. 30 000 studenter i Sverige får chans att svara i april–maj 2022. UHR har i uppdrag av regeringen att svara för det svenska deltagandet i enkätundersökningen. [Källa: UHR nyhet 2021-12-20](#)

Forskare åtalas för brott mot etikprövningslagen

En forskare bakom en uppmärksammad studie om covid-19 har med uppsåt brutit mot etikprövningslagen, enligt åklagaren. Det är första gången sedan etikprövningslagen skärptes för två år sedan som en forskare åtalas. Brottet kan ge böter eller fängelse i upp till två år.

[Källa: Universitetsläraren nyhet 2021-12-21](#)

[Referenslänk: Läkartidningen nyhet 2021-12-22](#)

Nya riktlinjer för att registrera och rapportera kliniska studier

Vetenskapsrådet har beslutat om nya riktlinjer för de kliniska studier som får finansiering av VR. Från och med 2022 ska alla studier registreras i en publik databas. Idag publiceras bara resultat från 50–60 procent av alla kliniska studier. Många forskare brister dessutom i att registrera studierna inför start.

[Källa: VR nyhet 2022-01-11](#)

Evaluating Centres of Excellence - A Nordic perspective

För att ta reda på hur excellensprogram bäst utvärderas har Vetenskapsrådet jämfört hur sådana utvärderingar genomförs i olika nordiska länder. Jämförelsen visar att tillvägagångssättet varierar mellan länderna. Framför allt visar den att halvtidsutvärdering är av störst betydelse för denna typ av forskningsfinansiering som i internationella sammanhang brukar kallas stöd till Centers of Excellence (CoE). [Källa: VR rapport 2021-12-21](#)

Samarbeten oundgängliga för svensk forskning

Vetenskapsrådet har för andra gången gjort en genomlysning av 30 svenska medlemskap i internationella forskningsinfrastrukturer.

[Källa: Universitetsläraren nyhet 2021-11-16](#)

Övrigt

Institutet för mänskliga rättigheter är en statlig myndighet som har inrättats från och med januari 2022

Institutet ska enligt lagen främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige, med utgångspunkt i regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och andra för Sverige folkrättsligt bindande förpliktelser inom området mänskliga rättigheter.

[Källa: Om institutet - Institutet för mänskliga rättigheter \(mrinstitutet.se\)](#)

Ny forskningssatsning om Förintelsen och antisemitism

I samband med Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism åtog sig Sverige att stärka forskningen inom detta område. Nu får Vetenskapsrådet, med utgångspunkt i sitt tidigare kartläggningssupdrag, i uppdrag att genomföra en särskild forskningssatsning med syftet att stärka forskningsfältet om Förintelsen och antisemitism samt andra grupper utsatthet i samband med Förintelsen inklusive romers utsatthet och antiziganism. [Källa: Utbildningsdepartementet pressmeddelande 2021-12-16](#)

Hälso- och sjukvård

Uppdrag om statligt ansvar för försörjningsberedskapen inom hälso- och sjukvården

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att inom myndigheten utveckla ett arbete för ett samlat statligt ansvar för försörjningsberedskapen inom hälso- och sjukvårdsområdet vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap samt ytterst krig.

[Källa: Regeringsuppdrag till Socialdepartementet 2021-12-27](#)

[Referenslänk: Socialdepartementet pressmeddelande 2021-12-22](#)

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Regeringskansliet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Patientdatalagens bestämmelser om sammanhållen journalföring förs över till den nya lagen. Likaså förs bestämmelser in om de delar av socialtjänstens verksamheter som gäller omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

[Källa: Regeringen lagrådsremiss från Socialdepartementet 2022-01-14](#)

[Referenslänk: Socialdepartementet pressmeddelande 2022-01-14](#)

Så skapades covid-19-biobanken

Systematiskt organiserade biobanker utgör en viktig resurs inom hälso- och sjukvården. En biobank innehåller provsamlingar bestående av biologiskt material som samlas in, registreras, förvaras, tas ut och analyseras för olika ändamål. Tillsammans med kliniska patientdata utgör kliniska provsamlingar en utomordentligt värdefull resurs för att vinna ny kunskap om sjukdomar och/eller förbättra vården. [Källa: Läkartidningen nyhet 2021-12-15](#)

Stockholms centrum för hälsodata skalar upp för att korta väntetiderna

Region Stockholms Centrum för hälsodata, som bland annat ska serva forskare, fick dubbelt så många förfrågningar om datautlämnande 2021 som 2020. Och med alltmer komplexa förfrågningar växer handläggningstiderna. Nu måste enheten skala upp. [Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-17](#)

Framtidens vård – inför valet 2022

Forum för Health Policy har publicerat ett antal policyrapporter och artiklar med rekommendationer och förslag för ett förbättrat hälso- och sjukvårdssystem. De, tillsammans med resultat från en av höstens workshopar, ligger till grund för detta PM: Framtidens vård – inför valet 2022, som innehåller en analys av vilka utmaningar och problem som behöver lösas och hur detta bör ske. Rapporten vänder sig framför allt till beslutsfattare och politiker på nationell, regional och kommunal nivå. [Källa: Health Policy rapport 2021-12](#)

Samverkan och innovation

Sverige ny värd för vaccininstitut

Internationella vaccininstitutet, en del inom FN:s organisation, har valt Sverige för ett nytt Europakontor. Det blir det första sätet utanför institutets hemland Sydkorea. »Ett styrkebesked för svensk forskning«, säger biståndsminister Matilda Ernkrans (S).

[Källa: Utrikesdepartementet pressmeddelande 2021-12-17](#)

[Referenslänk: Läkartidningen nyhet 2021-12-21](#)

[Referenslänk: Rektors blogg KI 2021-12-20](#)

Life science-konferens för att uppmärksamma och accelerera genomförandet av den nationella strategin

Värdet av life science har genom pandemin blivit än mer tydligt och är högt upp på den globala agendan. Regeringen lanserade den nationella strategin för två år sedan. Tillsammans för en ledande life science-nation – är en nationell digital konferens som arrangerades den 17 januari. Konferensens fokus var att lyfta fram konkreta resultat och effekter av de insatser som görs runt om i landet.

[Källa: Regeringen pressmeddelande 2022-01-11](#)

Budskap på nationella life science-konferensen: "Sverige är i pole position" inom digital hälsa

Svensk life science har stått sig väl under pandemin, konstaterade en panel vid måndagens stora nationella life science-konferens den 17 januari. Särskilt hissades utvecklingen inom digital hälsa. – Där är vi i pole position. Nu gäller det att slå mynt av det, sa Cecilia Leiram vid Business Sweden.

[Källa: Life Science Sweden nyhet 2022-01-19](#)

Sweden Innovation Days – Sveriges största globala digitala innovationsevent har precis ägt rum (17-20 januari 2022)

Konferensen samlar aktörer från hela världen för att dela bästa praxis och erfarenheter med syftet att skapa samarbeten med fokus på de globala målen. Under fyra interaktiva dagar riktades full uppmärksamhet mot att hitta nya samarbeten för lösningar på våra globala utmaningar.

[Källa: Sweden Innovation Days 2022-01-21](#)

”Samarbete är nyckeln till framgång i hållbarhetsarbetet”

Ingen kan göra allt själv, men tillsammans kan vi uppnå enormt mycket. I arbetet med att bekämpa hotet från antibiotikaresistensen och säkra en hållbar utveckling i läkemedelsbranschen anammar Lif den insikten fullt ut, skriver Bengt Mattson, sakkunnig policy, i årets sista hållbarhetskrönika. [Källa: Lif nyhet 2021-12-21](#)

Stärkt svensk-brittisk samverkan genom svenskt innovations- och forskningskontor i London

Sveriges sjunde innovations- och forskningskontor i utlandet inrättas vid Sveriges ambassad i London från och med den 1 januari 2022. Kontoret ska utveckla och stärka samverkan mellan Storbritannien och Sverige rörande frågor kopplade till regeringens life science-strategi, export- och investeringsstrategin, forsknings- och innovationspropositionen, samt regeringens strategiska samverkansprogram. [Källa: Regeringen pressmeddelande 2021-12-27](#)

Vården utvecklar användning av AI i olika projekt

AI, Artificiell intelligens, används allt mer i sjukvården. I en artikel berättas om några möjliga användningsområden samt om möjligheter och svårigheter kopplade till att använda AI inom vården. På Danderyds sjukhus i Stockholm finns till exempel ett projekt i tidig fas som handlar om tolkning av elektronisk fosterövervakning, CTG. Tanken är att AI i framtiden ska assistera läkarna i tolkningen av CTG.

[Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-12](#)

[Referenslänk: Läkartidningen nyhet 2022-01-12](#)

Astra Zenecas nya fabrik för biologiska läkemedel kan skapa 900 jobb

Framtidens biologiska läkemedel är mer specialiserade och riktade än andra läkemedel. Och en del av dem kommer att tillverkas på Astra Zenecas nya anläggning i Södertälje som invigdes på måndagen.

Sweden Biomanufacturing Center (SBC) heter den nya anläggningen där drygt 220 personer arbetar med produktion av nästa generations biologiska läkemedel, som utvecklas för behandling av komplexa sjukdomar t.ex. cancer.

[Källa: Life Science Sweden nyhet 2021-12-20](#)

[Referenslänk: DI nyhet 2021-12-20](#)

Göteborgsbolaget Oncorena tillförs 160 miljoner för utveckling av cancerläkemedel

Det svenska läkemedelsbolaget Oncorena AB tillförs ett kapitaltillskott om 66 miljoner kronor och kan enligt överenskommelse framöver tillföras ytterligare 94 miljoner kronor. Bolaget utvecklar en behandling för patienter med avancerad njurcancer. Behandlingen är baserad på forskning gjord vid Göteborgs universitet. Bolaget tillförs ett kapitaltillskott om 66 miljoner kronor av en av dess största aktieägare, HealthCap, samt två nya investerare, Linc AB och Fåhraeus Startup and Growth AB. [Källa: Dagens PS nyhet 2021-12-23](#)

Novo Nordisk bygger ut i Öresundsregionen

Danska Novo Nordisk investerar 17 miljarder danska kronor, motsvarande cirka 23,5 miljarder svenska kronor, i tillbyggnad och utbyggnad av företags produktionsanläggningar i Kalundborg på Själland i Danmark. Projektet väntas vara klart 2027 och då ska 400 ytterligare anställda arbeta på anläggningarna. Företaget uppskattar att det kommer att anlitas 2 500 personer externt för att bygga de nya anläggningarna som bland annat ska användas för att tillverka aktiva substanser, API:er, till läkemedel.

[Källa: Lifes Science Sweden nyhet 2021-12-14](#)

Europa

Europeiska Unionen

EUA: Briefing from Europe's universities to the EU Council Presidency Trio France, Czech Republic, Sweden

During the upcoming presidencies of the Council of the European Union, there will be an opportunity to work towards long-term system transformation by jointly strengthening research, education and innovation in Europe. In this EUA briefing, Europe's universities launch a proposal on the main policy areas that must be addressed to this end.

[Källa: European University association \(EUA\) nyhet 2021-12-14](#)

French presidency of EU Council gets underway

First meeting of EU research ministers will launch forum on "universities of tomorrow". The French presidency will focus on the EU strategy for universities, citizen involvement in R&D missions, a European initiative on innovation ecosystems and the next phase of the European Universities Initiative, which funds cross-border alliances of higher education institutions. - See more at:

[Källa: Research Professional News nyhet 2022-01-04](#)

The Commission presents education package with Strategy for Universities

The European Commission presented its "education package", consisting of the European Strategy for Universities, and of a proposal for a Council recommendation on building bridges for effective European higher education cooperation. The strategy is presented against the background of major challenges such as climate change, the digital transformation and ageing population, and the Covid-19 pandemic, when Europe needs the contribution of universities and higher education institutions more than ever.

[Källa: ERA Portal Austria nyhet 2022-01-18](#)

[Referenslänk: Europeiska Kommissionen nyhet 2022-01-18](#)

[Referenslänk: Times Higher Education nyhet 2022-01-18](#)

The Commission publishes a toolkit to help mitigate foreign interference in research and innovation

On 18 January 2022, the Commission published a toolkit on how to mitigate foreign interference in research and innovation. The publication outlines best practices to support EU Higher Education Institutions and Research Performing Organisations in safeguarding their fundamental values, including academic freedom, integrity and institutional autonomy, as well as to protect their staff, students, research findings and assets.

[Källa: ERA Portal Austria nyhet 2022-01-18](#)

[Referenslänk: Europeiska kommissionen rapport 2022-01](#)

[Referenslänk: Science Business nyhet 2022-01-18](#)

EU:s djärva mål (missions) kräver nya arbetsätt

Klimatförändringar, cancer och förorenade hav. Det är några av de stora samhällsutmaningar som EU-kommissionen med hjälp av civilsamhälle och medborgare vill lösa till 2030. Satsningen ingår i EU:s ramprogram för forskning och innovation – Horisont Europa. [Källa: Curie nyhet 2021-12-14](#)

European Research Council Executive Agency söker nationella experter

European Research Council Executive Agency (ERCEA) är ERC:s verkställande organ i Bryssel. Nu söker de nationella experter ("Seconded National Experts") inom flera områden.

[Källa: VR nyhet 2022-01-18](#)

[Referenslänk: Information från ERC](#)

Six things to look out for in 2022

Initial steps in implementing a new look European Research Area, progress on Horizon Europe association of Switzerland and the UK, France's Council presidency pushing to ensure EU technology sovereignty and warmer transatlantic R&D relations, are all on the cards.

[Källa: Science Business nyhet 2022-01-04](#)

Europa

German university seeks African input on human remains

Skulls and other remains were collected during colonial occupation.

The University of Göttingen in Germany is calling on African researchers to help it decide what is to be done with its colonial collections of human remains.

The Sensitive Provenances project will award six fellowships to young African and Oceanic researchers for "broad perspectives on collections of human remains, their colonial histories and contemporary meanings and treatment".

[Källa: Research Professional News nyhet 2022-01-13](#)

Downsizing Danish big-cities universities

Jobs at risk as Danes force big-city universities to downsize. Deadline arrives for universities to choose between shifting student places out of major urban centres or cutting them altogether. [Källa: Times Higher Education nyhet 2022-01-18](#)

Övriga världen

Academic cooperation and geopolitics in a new world

As geopolitical differences grow, the work of universities is coming under increasing pressure. University leaders need to respond by reviewing their partnerships, with European institutions walking a fine line between geopolitical tensions and academic cooperation. Academic freedom is seen as a precondition for deep collaboration.

[Källa: University World News nyhet 2022-01-06](#)

[Referenslänk: KI rektorsblogg 2022-01-18](#)

UN Secretary General António Guterres Calls for ‘New Global Deal’ on Debt Relief, Climate and Health

International financial institutions need to extend widespread debt relief to developing countries, and private sector companies need to mend “social contracts” with societies, and in order to “beat climate, beat COVID” fight hunger – and global financial instability, said UN Secretary General António Guterres. He was speaking on the opening day of the [World Economic Forum](#), taking place online this week for the second year in a row.

[Källa: Health Policy Watch nyhet 2022-01-17](#)

OECD: Trends Shaping Education 2022

Did you ever wonder what the impact of climate change will be on our educational institutions in the next decade? What does it mean for schools that our societies are becoming more individualistic and diverse? Trends Shaping Education is a triennial report examining major economic, political, social and technological trends affecting education. [Källa: OECD rapport 2022-01-18](#)

Unblock research bottlenecks with non-profit start-up

Six researchers and science administrators argue for creating a new kind of research institute to fill gaps in the current landscape. These ‘focused research organizations’ (FROs) would tackle finite, mid-scale projects to produce public tools, data sets or platforms to support and accelerate research. Neither US academia nor US industry is suited to building this type of connective infrastructure, the authors argue. [Källa: Nature nyhet 2022-01-11](#)

How to protect US science from political meddling after Trump

US federal agencies need to strengthen the policies that protect science used in government decision-making. They should also create a scientific-integrity council spanning many agencies, to help address political meddling by government officials. In a fresh report, federal researchers recommend ways to strengthen scientific integrity and preserve public trust in government.

[Källa: Nature nyhet 2022-01-11](#)

Afghan scholars find a warm welcome in Rwanda

Five academics have resettled in Kigali with help from the U.S. National Academies. [Källa: Science nyhet 2022-01-04](#)

Danmark utlovade vaccin till Rwanda i diskussioner om asylcenter

I samma möte som Danmark diskuterade planerna på ett mottagningscenter för asylsökande i Rwanda, lovade den danska regeringen att donera 250 000 doser vaccin utanför Covax-programmet. Det skriver den danska tidningen Jyllands-Posten. [Källa: DN nyhet 2022-01-16](#)

Afrika

Study maps Africa's variable performance in health R&D

High donor dependency fails to translate to good performance across the board. A study measuring health research capacity across Africa paints a variable picture, with many countries performing well in some metrics and less well in others.

[Källa: Research Professional News nyhet 2021-12-15](#)

Hongkong

Ännu en oppositionell nyhetssajt stänger

Ännu en oppositionell nyhetssajt stängs i Hongkong med hänvisning till det hårdnande medieklimatet. Ledningen på Citizen News har beslutat att lägga ned verksamheten, eftersom man inte kan garantera de anställdas säkerhet. I förra veckan slog polisen till mot en annan prodemokratisk tidning och grep sju personer. [Källa: DN nyhet 2022-01-03](#)

'Discreet' chats to quiet defiance: tactics on Hong Kong campuses

Facing lower tolerance for free speech, academics and students share their approaches on retaining autonomy and avoiding unwanted scrutiny. As 2021 came to a close, two Hong Kong universities sparked outcry from university students and faculty with the removal of pro-democracy statues.

[Källa: Times Higher Education nyhet 2022-01-12](#)

Hong Kong universities tear down Tiananmen Massacre monuments

Hong Kong's City University has ordered the removal of the Goddess of Democracy statue from campus, as it becomes the [fourth academic institution in the city to crack down](#) on monuments commemorating the 1989 Tiananmen Massacre. [Källa: Hong Kong Free Press nyhet 2021-12-27](#)

Kina

”Karriärdiplomaten” är Kinas nya ambassadör

Kinas nya ambassadör har anlänt till Sverige för att påbörja sitt uppdrag. Det är den 56-årige Cui Aimin med lång bakgrund inom det kinesiska utrikesdepartement som ska hantera relationerna mellan de båda länderna.

[Källa: SvD nyhet 2022-01-06](#)

Europe needs to understand Chinese research – or risks being exploited

With talks to update the roadmap on EU/China research collaboration stalled, a new report argues the EU should copy Beijing and draw up a list of foreign technologies it wants to acquire. This is the latest warning that Europe lacks intelligence on Chinese research, politics and society.

[Källa: Science Business nyhet 2022-01-06](#)

Nya befattningar

Ny direktör ska samordna vården och korta köer i Stockholm

Nu tillträder läkaren Mikael Ohrling som direktör för all egenägd vård i Region Stockholm. Hans uppgift är bland annat att samordna sjukhusen och att få bukt med vårdköerna. »Vi behöver se helheten för att kunna hjälpas åt«, säger Mikael Ohrling. [Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-03](#)

Vetenskapsrådets nya styrelseordförande på plats

Större genomslag för vikten av fri forskning inom forskningspolitiken och mod när det kommer till investeringar i forskningsinfrastruktur. Det är frågor som Vetenskapsrådets nya styrelseordförande Irene Wennemo lyfter fram som viktiga. Hon tillträdde sin nya post 1 januari 2022. [Källa: VR nyhet 2022-01-13](#)

Han blir Vetenskapsrådets huvudsekreterare för klinisk forskning

Vetenskapsrådet tillsätter en ny roll: Huvudsekreterare för klinisk forskning. Personen som blir först på posten är professorn och läkaren Jonas Oldgren från Uppsala universitet. [Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-17](#)

Pernilla Nilsson ny huvudsekreterare för utbildningsvetenskap

Vetenskapsrådets nya huvudsekreterare för utbildningsvetenskap heter Pernilla Nilsson och är professor i naturvetenskapernas didaktik och prorektor vid Högskolan i Halmstad. Hon har ett stort intresse för undervisning, lärande och kvalitetsfrågor. Att skapa bättre karriärmöjligheter för nydisputerade forskare, digitalisering och att utveckla lärarutbildningen är andra viktiga frågor för henne.

[Källa: VR nyhet 2021-12-16](#)

Nya ledamöter valda i Vetenskapsrådets styrelse och ämnesråd för mandatperioden 2022–2024

Elektorsförsamlingen har nu valt ledamöter till Vetenskapsrådets styrelse och ämnesråd för perioden 2022–2024. Mandatperioden är tre år och ledamöterna kan väljas om för ytterligare tre år. *Reds anm* Tre ledamöter är från KI.*

[Källa: VR nyhet 2021-12-15](#)

Björn O. Nilsson ny ordförande för RFI

Från och med 1 januari 2022 får Vetenskapsrådets råd för forskningens infrastrukturer, RFI, en ny ordförande. Björn O. Nilsson är vd för Ursus Innovation AB och efterträder Irene Wennemo som från årsskiftet blir ordförande i Vetenskapsrådets styrelse. [Källa: VR nyhet 2022-01-03](#)

Sobi får ny forskningschef

Swedish Orphan Biovitrum, Sobi, har utsett Anders Ullman till ny Head of Research and Development och Chief Medical officer.

[Källa: Life Science Sweden nyhet 2021-12-14](#)

Debatt

”Forskningens behov är grunden för framtidens forskningsinfrastruktur”

Flera goda förslag finns i regeringens utredning om framtidens forskningsinfrastruktur. Förslaget om en ny myndighet för prioritering och finansiering av infrastruktur av särskilt nationellt intresse riskerar dock att undergräva utredningens målsättning, skriver Vetenskapsrådets generaldirektör Sven Stafström.

[Källa: VR nyhet 2021-12-21](#)

[Referenslänk: Regeringen - Här finner du remissinstanserna svar](#)

”Akut behov av ny myndighet” storskalig forskningsdata

Svensk forskning behöver verktyg för dataöverföring, storskaliga beräkningar, analys, lagring och öppet tillgängliggörande av forskningsdata. En ny myndighet för e-infrastruktur för forskning behövs – utan dröjsmål, skriver rektorerna för tolv av Sveriges största universitet. KI:s rektor Ole Petter Ottersen är en av artikelns medförfattare.

[Källa: Ny Teknik debatt 2022-01-10](#)

[Referenslänk: KI rektorsblogg 2022-01-11](#)

Vi krattar manegen för att utveckla forskning och utbildning men efterlyser nationell samordning av e-infrastruktur

Utveckling av forskning och utbildning handlar i dag till stora delar om digitalisering, IT och tillhörande e-infrastruktur. Det handlar t.ex. om pedagogisk och teknisk utveckling inom utbildning och krav som ställs på forskning rörande lagringskapacitet, säkerhet och öppenhet (inte minst har EU stora ambitioner kring öppen vetenskap) som vi behöver och vill leva upp till.

[Källa: LU rektorsblogg 2022-01-13](#)

”Byråkratin har inte koll på mina forskningsresultat”

Byråkratin ökar överallt i samhället och således även på våra universitet. Men det är uppenbart att byråkratin på universiteten måste reformeras med målet att den ska vara en hjälpande hand för forskning och undervisning och inte en stjälpande, skriver Johan Hegardt, docent i arkeologi.

[Källa: Universitetsläraren debatt 2022-01-11](#)

Tio år efter reformen: ”Autonomifrågan lever”

Det har gått tio år sedan autonomireformen genomfördes. Frågan lever, konstaterar SUHF, som föreslår ett stärkt skydd för lärosätenas självbestämmande. [Källa: Universitetsläraren debatt 2021-12-14](#)

Precisionshälsa – av vikt för framtidens hälso- och sjukvård

Källor till medicinska data och även mängden data ökar, och parallellt sker en snabb utveckling av verktyg för att tolka data. Forskning och utveckling inom precisionsmedicin och medicinskt tillämpad AI går kraftigt framåt. Genom en kombination av dessa områden kan vi uppnå det vi kallar precisionshälsa. För att utvecklingen inte ska fördröjas och vi ska kunna hantera svåra frågor är det viktigt att snabbt öka kunskapen om området.

[Källa: Läkartidningen debatt 2022-01-04](#)

”En farlig utveckling av professorers skydd”

SULF varnar för en underminering av den fria forskningen när det utreds om professorer ska kunna straffas av det egna lärosätet.

[Källa: Universitetsläraren debatt 2021-12-13](#)

Priset för att doktorera – ett permanent uppehållstillstånd

”Om jag fick välja på nytt, medveten om vad det innebär att vara doktorand, då skulle jag göra det igen. Men jag är också medborgare i ett EU-land och det ger mig ett särskilt viktigt privilegium. När jag disputerar kan det vara så att jag måste kämpa för att hitta ett permanent jobb, men jag har den mest grundläggande stabilitet jag kan tänka mig – jag behöver inte lämna Sverige, eftersom jag har permanent uppehållstillstånd.”

[Källa: Universitetsläraren krönika 2021-12-13](#)

Dogmerna tar över

”När studenter inser att sökandet efter kunskap inte är fritt utan politiserat är risken stor att de överger universiteten.” [Källa: Axess debatt 2021:9](#)

Läkarkåren splittrad i frågan om studenter på akuten

SLF student tycker att läkarstudenter bör få arbeta som läkare på akuten redan efter termin 8. Läkarförbundet håller inte med. »Det måste vara patientsäkert«, säger Madeleine Liljegren, ordförande för utbildnings- och forskningsrådet.

[Källa: Läkartidningen debatt 2021-12-15](#)

Flera partier öppnar för att ge Coronakommissionen mer tid

Coronakommissionen bör få mer tid på sig att leverera sin granskning av pandemihanteringen, anser flera riksdagspartier. Liberalernas sjukvårdspolitiska talesperson, Lina Nordquist uttalar sig i Dagens Medicin.

[Källa: Läkartidningen nyhet 2022-01-17](#)

Föreläsningar, seminarier och annan info**Seminarium om ALF – utvärderingen - Vetenskapsrådet**

Datum: 21 januari 2022

[Länk och anmälan](#)

Hearing om öppen tillgång till forskningsdata – Vetenskapsrådet

Datum: 27 januari 2022

[Länk och anmälan](#)

Informationsmöte om utlysningåret 2022 – Vetenskapsrådet

Datum: 31 januari 2022

[Länk och anmälan](#)

NeurotechEU Summit och NeurotechRI kickoff – KI är värd

Datum: 31 januari 2022 och 7 februari 2022

[Länk och anmälan](#)

How do we scale up Africa-Europe academic and scientific cooperation? -U

Universities in South Sweden

Datum: 4 februari 2022

[Länk och anmälan](#)

Horizon Europe: The first assessment - The public Science|Business Annual Network conference

Datum: 8 – 9 februari 2022

[Länk och anmälan](#)

Temadag om forskningens integritet - Vetenskapsrådet

Datum: 16 mars 2022

[Länk och anmälan](#)

Vårdarenan 2022 - mötesplatsen för svensk hälso- och sjukvård

Datum: 5 - 6 april 2022

[Länk och anmälan](#)

13th International Society for Priorities in Health Convergence

Datum: 28 - 30 april 2022 i Bergen

[Länk och anmälan](#)

**DevRes 2022 – konferens om att forska för hållbar utveckling -
 Vetenskapsrådet**

Datum: 22 - 24 augusti 2022

[Länk och anmälan](#)

Covid-19

Uppdaterad samlingsplats för KI:s utbildning och forskning samt viktig information till medarbetare och studenter på KI, i samband med covid-19

[KI:s covid-19-portal](#)

KI har uppdaterat [temasidan på webbplatsen för vaccinforskning](#)

”KI i medierna”, presstjänstens ordinarie veckosammanställning av hur KI uppmärksammas i medierna [KI i medierna](#)

Folkhälsomyndigheten [redovisar veckosiffror per region](#) - såväl antal fall som vårdade på sjukhus och avlidna

Folkhälsomyndigheten redovisar också utvecklingen gällande [andelen av befolkningen som fått vaccin](#), på region- och kommunnivå

Worldometer har en bra [datasammanställning av världsläget](#) (ner på nationell nivå) gällande pandemin

Johns Hopkins har också [en sammanställning](#) över pandemiläget i världen.
Svenska Intensivvårdsregistret har [en sammanställning som uppdateras dagligen av antalet covid-patienter i svensk intensivvård](#)

Remisser under handläggning

1. Remiss angående förslagen till regeringen i Miljömålrådets årsrapport 2021, ärendenummer: NV-02027-15 från Miljödepartementet, handläggs av UF - FIR. Ska besvaras senast 2022-01-26.
2. Remiss angående FormatE från Riksarkivet, handläggs av UF - JA. Ska besvaras senast 2022-01-31.
3. Remiss angående beslut om avstängningar och varningar i disciplinärenden fattade under år 2021 från Universitetskanslersämbetet, handläggs av UF - JA. Ska besvaras senast 2022-01-31.
4. Remiss angående betänkandet Rikspolisstyrelsens i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71) från Socialdepartementet, handläggs av UF - FIR. Ska besvaras senast 2022-02-04.
5. Remiss avseende Börja med barnen! Följ upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78) från Socialdepartementet, handläggs av UF - STL. Ska besvaras senast 2022-02-04.
6. Remiss angående Betänkande (SOU 2021:83) Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter, U2021/04368 från Utbildningsdepartementet, handläggs av UF - JA. Ska besvaras senast 2022-02-07.
7. Remiss avseende promemoria om nya könstillhörighetslagar från Socialdepartementet, handläggs av UF - STL. Ska besvaras senast 2022-02-08.
8. Remiss angående föreskrifter om genomförande av försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till högskoleutbildning från Universitets- och högskolerådet, handläggs av UF - UFS. Ska besvaras senast 2022-02-11.
9. Remiss angående Reviderad översiktsplan för Huddinge kommun från Huddinge kommun, handläggs av UF - FA. Ska besvaras senast 2022-03-03.
10. Remiss angående betänkandet En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81) från Näringsdepartementet, handläggs av UF - STL. Ska besvaras senast 2022-03-07.

11. Remiss angående sakkunniggruppers genomlysning inför beslut om nationell högspecialiserad vård från Socialstyrelsen, handläggs av UF - FIR. Ska besvaras senast 2022-04-01.
12. Remiss angående - Från delar till helhet - En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93) från Socialdepartementet, handläggs av UF - STL. Ska besvaras senast 2022-04-30.

Redaktionsgruppen för omvärldsrapporten består av:

Peter Andréasson (KA), Peter Brandberg (STL), Adina Feldman (FIR), Björn Forslöw (STL), Albin Gaunt (FIR), Radmila Mićić (STL) och Sara Sigsjö (STL) huvudredaktör.

Mejla gärna synpunkter och tips till omvarld@ki.se.